

De prestatie telt (eindelijk) mee

Veel marktpartijen in de bouw klagen over gebrekkig opdrachtgeverschap. Laagste prijs is nog te vaak het dominante selectiecriteria. Goede prestaties uit het verleden tellen nauwelijks en zijn lastig mee te nemen in volgende aanbestedingen. Het Opdrachtgeversforum in de Bouw heeft daarom Past Performance Prestatiemeten ontwikkeld, een methode om de prestaties van opdrachtnemers objectief te beoordelen. De eindoordeelen worden gekoppeld aan de uitgifte van tevredenheid- of opdrachtgeversverklaringen. Periodiek zal het Opdrachtgeversforum in de Bouw de beste opdrachtnemers bekendmaken.

door **Karl Bijsterveld**

Past Performance Prestatiemeten is ontwikkeld door Rijkswaterstaat, de Rijksgebouwendienst en ProRail, alle drie lid van het Opdrachtgeversforum in de Bouw. Ze gaan per 1 januari als eerste publieke opdrachtgevers het instrument gebruiken. RWS past het in eerste instantie toe op ingenieursdiensten en prestatiecontracten. Jan Hendrik Dronkers, directeur-generaal RWS: "We willen het bouwproces professionaliseren en de bouwketen versterken. Opdrachtgevers en opdrachtnemers zijn twee onderdelen van één keten. Past Performance Prestatiemeten helpt in het creëren van zakelijke verhoudingen in de bouwsector. Hiermee stellen we de kwaliteit van het proces waarmee opdrachten worden gerealiseerd centraal. Past Performance Prestatiemeten maakt die prestaties transparant, inzichtelijk en tastbaar." Patrick Buck, directeur Infraprojecten ProRail: "Traditioneel beoordeelden wij aanbiedingen van aannemers op laagste prijs of op EMVI-criteria. We hielden weinig rekening met de prestaties die aannemers in het verleden hebben geleverd. En we hadden ook geen instrument waarmee we

Patrick Buck

prestaties objectief konden toepassen in een volgende aanbesteding. Met Past Performance Prestatiemeten verandert dat. We verbeteren hiermee tegelijkertijd het imago van de bouwsector omdat veel aannemers terecht klaagden dat selectie op prijs een te dominant criterium was. Voor aannemers is Past Performance Prestatiemeten bovendien een prikkel om – nog – betere prestaties te leveren."

Nieuwe stap

ProRail en RWS weten nog niet wat de financiële ondergrens zal zijn waarop Past Performance Prestatiemeten straks van toepassing wordt. De Rgd weet al wel waarmee gestart wordt: in eerste instantie geldt het voor opdrachten voor werken groter dan één miljoen euro. Peter Jägers, directeur-generaal Rgd: "We zijn op tal van punten bezig om de verhoudingen in de bouw verder te professionaliseren. Denk bijvoorbeeld aan de invoering van geïntegreerde contractvormen. Past Performance Prestatiemeten is een nieuwe stap waarmee we de kwaliteit van opdrachten op een positieve manier willen beïnvloeden." Volgens Jägers gaat het bij opdrachtgeverschap tot nu toe vooral over zaken die niet goed gaan. "Met Past Performance Prestatiemeten willen we de markt een positieve impuls geven door kwaliteit objectief en transparant te beoordelen. En elkaar niet bestoken met beelden maar met feiten."

Jan Hendrik Dronkers

Werking

Maar hoe werkt Past Performance Prestatiemeten? Ralph Oduber is adviseur Markt & Inkopen bij de Rgd en als lid van de Stuurgroep Past Performance Prestatiemeten nauw betrokken bij de ontwikkeling van het instrument. Hij legt uit: "In de praktijk betekent Past Performance Prestatiemeten dat opdrachtnemers op voorhand te horen krijgen dat hun prestaties tijdens de opdracht worden beoordeeld. Door middel van een vragenlijst wordt aan de project- en/of contractverantwoordelijke van de opdrachtgever na oplevering gevraagd hoe de opdrachtnemer heeft gepresteerd. Dit eindoordeel vormt de basis voor de afgifte van een tevredenheid- of opdrachtgeversverklaring." Zo'n verklaring heeft volgens Oduber invloed op de mate waarin een opdrachtnemer in de toekomst zijn geschiktheid kan aantonen. "Het eindoordeel wordt opgeslagen in een database van de opdrachtgever. Zo kan hij eindoordeelen in proportionaliteit gebruiken bij selectie of gunning van nieuwe opdrachten. Met enige regelmaat informeert de opdrachtgever vanuit zijn eigen database bedrijven of concerns over hun totale prestatie. Bovendien wordt de eigen database op termijn gecombineerd met die van andere opdrachtgevers. En worden de tien beste opdrachtnemers, de Premier League, in de verschillende deelsectoren openbaar gemaakt. Bijvoorbeeld met een persbericht."

Vragenlijsten

De vragenlijsten beperken zich voorlopig tot vier prestatieaspecten: planmatig werken; deskundigheid & kwaliteit; samenwerking, communicatie & organisatie; en veiligheid & gezondheid. Deelnemende opdrachtgevers zijn onder deze aspecten vrij om de vragenlijst op hun werkomgeving in te richten, maar wel zodanig dat het oordeel op de elementen en het eindoordeel altijd leiden tot een cijfer tussen 0 en 10. Oduber: "De opdrachtgever weet vooraf op

performance Prestatiemeten, vult aan: "Bij projecten van RWS kijkt de politiek scherp naar de doorstroming van verkeer tijdens de uitvoering. De filelast mag maar heel beperkt toenemen. En dus zal RWS extra aandacht geven aan hoe opdrachtnemers hierin met ons meedenken. Bij ProRail zal het accent meer op veiligheidsincidenten liggen. Veiligheid bij werken aan het spoor is immers zeer belangrijk, ook de politiek stelt daar eisen aan." Als opdrachtgevers onderlinge resultaten gaan vergelijken, is

ten dat ze bij vergelijkingen dezelfde dochterbedrijven beoordelen."

Overigens zien de deelnemende opdrachtgevers Past Performance Prestatiemeten als een dynamisch instrument. Er is ruimte voor verbetering van de methodiek op basis van de ervaringen van gebruikers en belanghebbenden.

Toepassing van Past Performance Prestatiemeten is voorlopig alleen bedoeld voor leden van het Opdrachtgeversforum, dat

Peter Jägers

Ralph Oduber

Wim Holleman

welke aspecten hij wordt beoordeeld. Dat past ook bij de nieuwe zakelijke verhoudingen in de bouwsector."

Wim Holleman, directeur Markt & Inkoop bij RWS en lid van de Stuurgroep Past Per-

het wel zaak de relevante gegevens te vergelijken, zegt Holleman ten slotte. "Het komt voor dat zowel RWS, de Rgd als ProRail met dochterbedrijven van één groot concern werken. Ze moeten er dan op let-

naast RWS, de Rgd en ProRail onder meer bestaat uit enkele grote woningcorporaties, gemeenten en andere semi-publieke opdrachtgevers. Zie voor meer informatie: www.opdrachtgeversforum.nl ◀◀

Opinie

YTTJE FEDDES, LANDSCHAPSARCHITECT EN RIJKSADVISEUR VOOR HET LANDSCHAP

Veel vakgenoten in de ruimtelijke ordening voorzien een ingrijpende kentering in de bouwopgave. De tijd van grote uitleglocaties is voorbij, stellen ze. De focus komt te liggen op binnenstedelijk ontwikkelen. Dreigt hier nu het gevaar dat we ons te veel blindstaren op binnenstedelijk ontwikkelen? Ligt een belangrijk deel van de opgave niet juist buiten de rode contouren, omdat veel mensen, vooral gezinnen, graag wonen in een groene, landelijke omgeving?

"Vergeleken met de bestaande woningvoor-

Zorg voor voldoende buitenruimte

raad is de toekomstige vraag naar nieuwbouwwoningen beperkt. De komende tien à twintig jaar is er vooral behoefte aan woningbouw in de Noordvleugel van de Randstad, met name in de omgeving van Utrecht en Amsterdam. Het gaat om huishoudens die vaak ook graag stedelijk willen wonen. Mits je maar zorgt voor voldoende buitenruimte en de nabije aanwezigheid van aantrekkelijke parken, sportvelden en andere voorzieningen.

Wat parken betreft zijn het Amsterdamse Bos en Kralingse Bos goede bestaande voorbeelden. En bij Den Haag/Zoetermeer ligt het Delftse Hout, dat zich steeds meer als park/bos ontwikkelt. Het landelijk gebied dicht tegen steden aan

moeten we goed beschermen. Ik zie steeds vaker dat glastuinbouwkassen plaatsmaken voor obligate villa's op dezelfde plek, zonder dat men nagedacht heeft over de vraag of deze woningen wel op die landelijke plek passen. Als de politiek vindt dat je boeren die noodgedwongen met hun glastuinbouwbedrijf stoppen moet compenseren, bouw deze villa's dan op een plek waar ze wel goed passen. Of bedenk een andere afkoopregeling. Bouw je toch in landelijke gebieden, doe dat dan zorgvuldig. Mooi voorbeeld is de knoopen-benadering in Twente. Bebouwing op boerenerven is er op sommige plaatsen toegestaan, mits je zelf ook investeert in beplanting en zandpanden die de erven met elkaar verbinden."